

List of Signatures

Page 1/1

Bjørnøen AS_Årsberetning 2021.pdf

Name	Method	Signed at
Salbuvik, Widar	BANKID_MOBILE	2022-03-15 15:03 GMT+01
Langeggen, Ellen	BANKID_MOBILE	2022-03-15 09:29 GMT+01
TVERFJELD, ELIN BANG	BANKID_MOBILE	2022-03-15 09:24 GMT+01
Saugnes, Lars-Ole	BANKID	2022-03-14 13:14 GMT+01
Høgseth, Harald Collin Bentz	BANKID	2022-03-14 11:52 GMT+01
Instones, Tor	BANKID_MOBILE	2022-03-21 14:59 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 77304988AC22440B82F4D9059DFDD114

Årsberetning 2021

Bjørnøen AS

1. Innledning

Bjørnøen AS ble stiftet i 1918 som en fortsettelse av I/S Bjørnøen Kullkompani som ble stiftet i 1915. Selskapet var privat eid frem til 1932, da staten overtok alle aksjene.

Bjørnøen AS eier traktateiendommen Bjørnøya, matr. nr. 2, løpenr. 1. Selskapet administreres av Kings Bay AS med sammenfallende styre og direktør. Sysseimannen på Svalbard er forvaltningsmyndighet.

2. Styret og ledelse

Styret har i 2021 hatt følgende sammensetning:

Styrets leder: Tor Instanes
Nestleder: Widar Salbuvik
Medlemmer: Ellen Langeggen
Elin Tverfjeld
Harald Høgseth

Direktør: Lars Ole Saugnes

Selskapet har ingen ansatte.

Selskapets revisor er PricewaterhouseCoopers.

3. Fakta om Bjørnøya

Bjørnøya ligger i Barentshavet mellom Svalbard og fastlandet. Øya er ca. 178 kvadratkilometer. Den nordligste delen av øya er flat og den sørlige ender i høye stup og klippevegger. Største lengde nordsør er 20 km og største bredde østvest er 15,5 km. Eneste bosetningen er den meteorologiske stasjonen helt nord på øya.

Registrerte kulturminner Bjørnøya (askeladden.no)

Naturresevat

Bjørnøya har noen av Europas største fuglefjell og det antas at det er over 1,5 mill. fugler her. Bjørnøya ble fredet som naturresevat i 2002.

I 2008 ble naturresevatet utvidet ut til territorial-grensen 12 nautiske mil fra land. Denne utvidelsen er viktig for å kunne beskytte havområdet rundt Bjørnøya og dermed sjøfuglenes leveområder og næringsgrunnlag til havs. Bjørnøya har noen av Europas største hekkekolonier av lomvi og polarlomvi. Regjeringen har tidligere besluttet at petroleumsvirksomhet ikke skal igangsettes i en sone på 65 km rundt øya.

Forvaltningsplan for Bjørnøya (2005) skal legges til grunn for Sysseimesterens forvaltning, oppsynsansvar og gjennomføring av tiltak i naturresevatet.

Klippekyst Bjørnøya, sept. 2021. Foto: Hanne Karin Tolla

Kulturminner

Bjørnøya er svært rik på kulturminner og har historie knyttet til jakt, fangst, mineralutvinning og kommunikasjon. Bjørnøya var åsted for den første store hvalrossfangsten, og har vært brukt til både norsk og russisk overvintringsfangst. De eldste kulturminnene på øya er skjelettrestre på slakteplasser for hvalross. Den eldste bevarte fangsthytten på Svalbard, Hammerfesthuset, står i Herwighamna og ble oppført i 1822. Året etter overvintret ni mann, dette er den første kjent norske fangstovervintringen på Svalbard.

Hammerfesthuset, sept. 2021. Foto Svein Harald Sønderland

Den mest omfattende samling av kulturminner på Bjørnøya er gruvebyen Tunheim på øyas nordøstre hjørne. Her brøt og skipet Bjørnøen AS ut ca. 115 000 tonn kull i perioden 1916–1925. Anlegget bestod bla. av 25 hus, 1,2 km jernbane og utskipningsanlegg. På det meste overvintret 182 personer.

Den eneste bygningen som er holdt ved like på Tunheim er det tidl. sprengstofflageret som i dag benyttes som velferdshytte av besetningen på den meteorologiske stasjonen.

Tunheim september 2021. Foto: Svein Harald Sønnderland

Bjørnøya radio og meteorologisk stasjon

Den første meteorologiske stasjonen på Bjørnøya ble opprettet i 1918 av Det geofysiske institutt i Tromsø. Ett år senere opprettet kullselskapet Bjørnøen A/S radiostasjon. Stasjonen lå opprinnelig på Tunheim. Ny stasjon ble tatt i bruk ved Herwigamna i 1947. Stasjonen ble sist utvidet i 1994. Den gamle radiostasjonshytta ble i 2019 satt i stand til museum. Siden høsten 1996 er Bjørnøya radio styrt over satellitt fra Telenor Maritim Radios stasjon.

Bjørnøya meteorologiske stasjon sørger for innsamling av meteorologiske data, telekommunikasjon (Bjørnøya meteo) og meteorologiske observasjoner. I tillegg betjener besetningen en del forskningsinstallasjoner for norske og utenlandske forskningsinstitusjoner, og står for betjening av fueldepot for helikopteraktivitet i forbindelse med beredskap (SAR). Stasjonen bemannes av ni personer. Besetningen skiftes ut to ganger i året. Statsbygg har ansvar for bygningsvedlikeholdet.

Årlig antall besøkende til Bjørnøya er rundt 200–300 personer. Flertallet går i land i Herwigamna, et fåtall i Kvalrossbukta, Sørhamna og Russehamna

4. Selskapets virksomhet

Festekontrakt

Meteorologiske institutt v/værvarslingen for Nord-Norge fester ca. 1,5 km² av Bjørnøen AS til meteorologisk stasjon. Festekontrakten gjelder for 99 år regnet fra 01.01.1967.

Befaring september 2021

Kings Bay AS v/rådgivere gjennomførte høsten 2021 befaring av kulturminner og øvrige ansvarsområder på vegne av Bjørnøen AS som grunneier.

Tunheim

Gruvebyen Tunheim og området ved den meteorologiske stasjonen ble prioritert. Kulturminnene på Tunheim er registrert i Askeladden med en kort beskrivelse. Sysselmesteren på Svalbard har igangsatt et prosjekt for dronekartlegging av kulturminnene (ukjent status på prosjektet).

Kings Bay AS anbefaler at det gjennomføres en mer detaljert dokumentasjon og beskrivelse av kulturmiljøet i Tunheim med driftsapparat for kullutvinning, transportårer/infrastruktur, utskipningsanlegg, bygninger mv. Dette først og fremst fordi nedbryting er i ferd med å radere bort forståelsen av sammenheng og helhet i gruvebyen samtidig som enkeltobjekt mister sin lesbarhet.

Foto av lokomotivet fra 1977 og fra 2021 viser tydelig hvor fort nedbrytingen skjer

Gamle reserven

Kings Bay AS anbefaler at det gjennomføres tilstandsvurdering med dokumentasjon av verneverdi og restaureringsbehov for «Gamle Reserven» som ligger i tilknytning til Bjørnøya meteorologiske stasjon. Bygget er sannsynligvis fredet, men ikke registrert i Askeladden. Synlige og åpenbare behov for istandsetting og vedlikehold (lekkasje og forfall).

«Gamle Reserven», sept. 2021. Foto: Hanne Karin Tollan

Sikring av gruveinngang

Like sør for den meteorologiske stasjonen er det et dypt hull fra prøveboring etter kull. Hullet er 4,8 m i diameter og 6,5 m dypt, og representerer stor fare for personulykke spesielt i mørketid/vinter.

Kartutsnitt nordre del av Bjørnøya med avmerket område hvor farlig hull etter prøveboring er lokalisert

Kings Bay AS på vegne av Bjørnøen AS sendte (nov. 2021) henvendelse til Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) med anmodning om bistand til sikring av hullet. Dette med henvisning til DMF sitt ansvar for sikring etter nedlagt gruedrift der staten har et eier-/forvaltningsansvar slik tilfellet er på Bjørnøya. Det er avklart at DMF kan bistå i planleggingen og evt. gjennomføringen av sikringen, men at kostnadene må bæres av grunneier Bjørnøen AS.

Oppfølgingspunkt etter befaring 2021:

- Sikring av farlig gruveinngang/hull etter prøveboring
- Detaljert dokumentasjon og sammenfattende beskrivelse av kulturminner, kulturmiljø og driftsapparat i Tunheim
- Tilstandsvurdering og restaurering/istandsetting av «Gamle Reserven»

5. Ytre miljø

I områder med tidligere gruveaktivitet på øya er det sannsynlig at grunnen er forurenset. Det ble gjennomført en overordnet kartlegging i 1998 (Statens forurensningstilsyn) som fastslår at det er behov for undersøkelse av forurensning/miljøpåvirkning ved planer om arealbruksendring.

Bjørnøen AS har i 2021 ikke hatt virksomhet som har skapt miljøbelastninger utover tillatte rammer.

Kings Bay får kopi av tillatelser som angår Bjørnøya og som saksbehandles av Sysselemesteren.

Sikring av gruveinngang, ref. punkt 5 er et viktig oppfølgingspunkt mht. personsikkerhet i ytre miljø.

6. Fortsatt drift

Denne årsberetningen er avgitt ut fra en forutsetning om fortsatt drift.

7. Regnskapet

Selskapet mottok i 2021 et tilskudd på NOK 189 522 til dekning av årets drift. Dette er i regnskapet bokført som tilskudd fra staten. Siden øya er et fredet naturreservat, er resultat- og balanse stabil. Resultat-regnskapet viser etter dette et nullresultat. Pr. 31.12.20 har selskapet en fri egen-kapital på NOK 56 086.

Bjørnøen AS betaler ikke honorar for direktør. Styrehonorar er i 2021 utbetalt med NOK 69 900. Staten ved Klima- og miljødepartementet (KLD) eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen er på NOK 4 000 000 som består av 4 000 aksjer hver pålydende NOK 1 000.

Selskapet har ingen markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko. Selskapet driver ikke forsknings- og utviklingsaktiviteter.

Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelse av selskapets økonomiske stilling.

8. Utsiktene fremover

Statens begrunnelse for eierskapet i Bjørnøen AS er å ivareta statens grunneierinteresser. Styret vektlegger at naturen på øya forblir mest mulig urørt.

Det er i Svalbardmeldingen fra 2016 fastsatt at det skal vurderes om eiendomsretten til Bjørnøya skal overføres til Nærings- og fiskeridepartementet.

Uavhengig av eierskap må det vektlegges gjennomføring av tiltak i oppfølgingspunktene pkt. 5.

Ny-Ålesund, 10.03.2022
Styret i Bjørnøen AS

Tor Instanes
styreleder

Widar Salbuvik
nestleder

Elin Bang Tverfjeld
styremedlem

Ellen Langeggen
styremedlem

Harald C Bentz Høgseth
styremedlem

Lars-Ole Saugnes
direktør

